

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Marszałek Senatu

Druk nr 1463

Warszawa, 10 marca 2003 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Mam zaszczyt przekazać Panu Marszałkowi podjętą przez Senat na 35. posiedzeniu w dniu 7 marca 2003 r. uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy :

- **o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami i ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw**, wraz z projektem tej ustawy.

Jednocześnie pragnę poinformować, że Senat upoważnił senatora Roberta Smoktunowicza do reprezentowania stanowiska Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

W załączeniu przesyłam opinię Komitetu Integracji Europejskiej dotyczącą zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej.

Łączę wyrazy szacunku

wz.

WICEMARSZAŁEK SENATU

(-) Kazimierz Kutz

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 7 marca 2003 r.

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o gospodarce
nieruchomościami i ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu
nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami i ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw.

Jednocześnie upoważnia senatora Roberta Smoktunowicza do reprezentowania stanowiska Senatu w dalszych pracach nad projektem.

WICEMARSZAŁEK SENATU

(-)Kazimierz Kutz

USTAWA
z dnia

o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami i ustawy o zmianie ustawy
o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa
oraz o zmianie niektórych ustaw

Art. 1.

W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543, z 2001 r. Nr 129, poz. 1447 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 126, poz. 1070, Nr 130, poz. 1112 i Nr 153, poz. 1271) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 212:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Na pokrycie opłat za użytkowanie wieczyste lub ceny sprzedaży działki budowlanej oraz ceny sprzedaży położonych na niej budynków, lokali lub nieruchomości rolnych stanowiących własność Skarbu Państwa osobom, które w związku z wojną rozpoczętą w 1939 r. pozostawiły nieruchomości na terenach nie wchodzących w skład obecnego obszaru państwa, a które na mocy umów międzynarodowych zawartych przez państwo miały otrzymać ekwiwalent za mienie pozostawione za granicą, zalicza się wartość pozostawionych nieruchomości.",

b) w ust. 6 wyrazy "lub lokali" zastępuje się wyrazami ",lokali lub nieruchomości rolnych";

2) art. 213 otrzymuje brzmienie:

"Art. 213. Przepisów art. 204-211 nie stosuje się do nieruchomości wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, chyba że przepisy dotyczące gospodarowania tym Zasobem stanowią inaczej."

Art. 2.

W ustawie z dnia 29 grudnia 1993 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1994 r. Nr 1, poz. 3) uchyla się art. 17.

Art. 3.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Projekt niniejszy ma na celu umożliwienie "Zabużanom", tj. obywatelom polskim uprawnionym do otrzymania odszkodowania za mienie pozostawione na obszarach byłych Kresów Wschodnich Rzeczypospolitej Polskiej, wchodzących obecnie w skład terytorium państwowego Białorusi, Litwy oraz Ukrainy, poszerzenia możliwości realizacji przysługujących im praw. Mimo tego, że "Zabużanie" nigdy, nawet w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, nie byli pozbawieni prawa do odszkodowania, do dnia dzisiejszego wielu z nich nie otrzymało rekompensaty.

Poprzedni rząd próbował rozwiązać problem "Zabużan" poprzez ustawę reprivatyzacyjną. Jednak łączenie dzisiejszych roszczeń zabużańskich z kwestią reprivatyzacji jest nieuzasadnione i dowodzi braku zrozumienia problemu. Należy zwrócić uwagę na zdecydowanie odmienną sytuację prawną "Zabużan" i osób wysuwających roszczenia reprivatyzacyjne. O ile, w przypadku ustawy reprivatyzacyjnej, chodzi o zmianę istniejącego porządku prawnego poprzez przywrócenie majątku osobom pozbawionym go na mocy ówczesnych i wciąż obowiązujących aktów prawnych, to w przypadku "Zabużan" chodzi wyłącznie o umożliwienie wykonywania przysługujących im praw, poprzez usunięcie niczym nieuzasadnionych ograniczeń. Prawa majątkowe osób, które zostały pozbawione mienia, pozostawiając je na terenach nie wchodzących obecnie w skład Państwa Polskiego (tzw. "mienie zabużańskie") wynikają z układów "republikańskich", związanych z przesunięciem granic po II wojnie światowej, zawartych przez PKWN w 1944 r. z Ukrainą, Białorusią, Litwą, a także umów międzynarodowych z b. ZSRR. Prawa te potwierdzane były wielokrotnie, zarówno regulacjami ustawowymi, jak i orzeczeniami sądowymi, w tym Sądu Najwyższego i Trybunału Konstytucyjnego (np. uchwały SN z 1990 r. – III AZP 12/90, SN z 1991 – III CZP 84/90, SN z 1992 – III CZP 33/92, orzeczenie TK z 1987 r. – P1/87 i wiele innych).

Obecnie podstawę prawną dla realizacji praw "Zabużan" stanowi, przede wszystkim, art. 212 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2000, Nr 46, poz. 543 z późniejszymi zmianami), zaś szczegółowe zasady i tryb realizacji tych roszczeń określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1998 r. w sprawie sposobu zaliczania wartości nieruchomości pozostawionych za granicą na pokrycie ceny sprzedaży nieruchomości oraz opłat za użytkowanie wieczyste oraz sposobu ustalania wartości tych

nieruchomości (Dz. U. z 1998 r., Nr 9, poz. 32 z późn. zm.). Jednakże, na podstawie innych przepisów tej ustawy oraz przepisów innych ustaw, "Zabużanie" są faktycznie pozbawieni możliwości realizowania swoich praw.

Również ostatnie zmiany legislacyjne wprowadzają kolejne ograniczenia przy realizacji uprawnień zabużańskich. Ustawa z dnia 21 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy o organizacji i trybie pracy Rady Ministrów oraz o zakresie działania ministrów, ustawy o działach administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 154, poz. 1800) w art. 21 pkt 17 lit. b) dokonuje bardzo niekorzystnej dla "Zabużan" zmiany ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego. Przepis ten stanowi, że art. 212 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (podstawowy dla dochodzenia roszczeń przez "Zabużan") nie będzie miał zastosowania do mienia Skarbu Państwa będącego w zarządzie lub użytkowaniu jednostek organizacyjnych podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, nie wykorzystywanego przez te jednostki do realizacji ich zadań. Zmiana ta wyklucza więc zaspokajanie roszczeń "Zabużan" z zasobów Agencji Mienia Wojskowego.

Konieczna jest szybka naprawa aktualnie obowiązującego ustawodawstwa, tak, aby umożliwić byłym mieszkańcom Kresów realizację ich roszczeń. W tym celu należy, przede wszystkim, rozszerzyć i przywrócić możliwość realizacji uprawnień "Zabużan" z nieruchomości, którymi gospodaruje Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa. Najbardziej pilne i niezbędne zmiany to:

- uchylenie przepisu zawartego w art. 17 ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw,
- zmiana przepisu zawartego w art. 212 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami poprzez włączenie do zasobu nieruchomości przeznaczonych na zaspokojenie roszczeń "Zabużan", nieruchomości rolnych stanowiących własność Skarbu Państwa,
- zmiana zakresu delegacji ustawowej, zawartej w art. 212 ust. 6, poprzez rozszerzenie jej o konieczność określenia przez Radę Ministrów sposobu zaliczania wartości pozostawionych nieruchomości na poczet ceny nabycia nieruchomości rolnych oraz
- zmiana przepisu zawartego w art. 213 poprzez wyłączenie z jego zakresu stosunków objętych przedmiotem niniejszej nowelizacji.

Tym samym przywrócona zostanie regulacja analogiczna do zawartej w art. 81 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości. Dzięki tym zmianom "Zabużanie" będą mogli realizować swoje prawa w odniesieniu do nieruchomości rolnych Skarbu Państwa, znajdujących się obecnie we władaniu Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Należy podkreślić, że mimo obecnych problemów budżetu państwa, wskazane jest jak najszybsze podjęcie kroków zmierzających do zaspokojenia uprawnień przysługujących osobom, które zostały wysiedlone z byłych województw wschodnich Rzeczypospolitej Polskiej. Jest to problem szczególnie ważny w okresie zmiany rygorów zakupu ziemi przez obywateli innych państw. Ułatwiając zakup polskiej ziemi cudzoziemcom, wydaje się niestosowne, aby pozbawiać obywateli polskich otrzymania tejże ziemi w ramach rekompensaty. Należy pamiętać, że "Zabużan" wysiedlono z rodzinnych stron nie dlatego, że byli posiadaczami, ale dlatego, że byli Polakami.

Jeśli chodzi o skutki finansowe niniejszej ustawy, należy podkreślić, że ustawa nie wprowadza dodatkowych obciążeń dla budżetu państwa. "Zabużanom" od 1945 r. przysługuje prawo do odszkodowania za mienie pozostawione na terenach nie wchodzących obecnie w skład Państwa Polskiego. Obowiązek zaspokojenia "Zabużan" wciąż ciąży na budżecie państwa, a niniejsza ustawa ma jedynie na celu ułatwienie spełnienia ich słusznym roszczeń.

Biorąc powyższe pod uwagę, niezwłoczne uchwalenie niniejszych zmian jest niezbędne, by umożliwić "Zabużanom" szersze zaspokojenie ich roszczeń, nie tylko słusznym z moralnego punktu widzenia, ale również wynikającym z wciąż obowiązujących aktów prawa międzynarodowego.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Sprawa niezaspokojonych roszczeń "Zabużan" była ostatnio przedmiotem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego – wyrok z dnia 19 grudnia 2002 r. (sygn. akt K 33/02). Inicjatywa Senatu realizuje tezy zawarte w tym orzeczeniu.

540/02

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH**

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sekt. Min. DH/ 3994/2002/DPE-msz

Warszawa, 9. XII 2002 r.

**Pani
Teresa Liszcz
Przewodnicząca Komisji
Ustawodawstwa i Praworządności
Senat Rzeczypospolitej Polskiej**

Opinia do projektu ustawy o gospodarce nieruchomościami i ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494), w związku z art. 39 ust. 3a i art. 50 ust. 1 Regulaminu Sejmu, przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

W związku z przedłożonym projektem (pismo nr BSK/KUP/0400-53-5/2002; druk senacki nr 175), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do wiadomości:

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Danuta Hübner
SEKRETARZ STANU
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH

Warszawa, dnia 25 marca 2003 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami i ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw z prawem Unii Europejskiej

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu (M.P. z 2002 r. Nr 23, poz. 398) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Przedmiotem przedstawionego przez Senat projektu ustawy o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami i ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw jest dostosowanie przepisów wymienionych w tytule ustaw do orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 grudnia 2002 r. Projekt umożliwia osobom, które w związku z II Wojną Światową utraciły nieruchomości położone poza obecnym terytorium państwa (tzw. Zabuzanom), uzyskiwanie ekwiwalentu za utracone mienie także z zasobów nieruchomości rolnych należących do Skarbu Państwa. Projekt ogranicza także możliwość ustanawiania użytkowania wieczystego nieruchomości wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

2. Stan prawa wspólnotowego materii objętej projektem

W obowiązującym prawie wspólnotowym nie istnieją żadne regulacje obejmujące zakres merytoryczny opiniowanego projektu.

3. Układ Europejski

Żadne z postanowień Układu ustanawiającego stowarzyszenie Polski ze Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi (Układ Europejski) nie dotyczy materii objętej zakresem omawianego projektu.

4. Analiza przepisów projektu

Zakres przedmiotowy projektu ustawy o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami i ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw nie jest objęty przepisami prawa wspólnotowego ani postanowieniami Układu Europejskiego.

5. Konkluzje

Opiniowany senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami i ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw nie jest objęty zakresem obowiązującego prawa wspólnotowego i obowiązkiem dostosowawczym wynikającym z Układu Europejskiego.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Studiów i Ekspertyz

Wiesław Stańkiewicz

Deskryptory bazy REX: nieruchomość, Unia Europejska